

Forenkling af erhvervsuddannelsernes beskrivelsessystem
Rapport fra Udvalget til forenkling af erhvervsuddannelsernes beskrivelsessystem.

Indhold

Resumé	3
Kapitel 1. Baggrund for udvalgsarbejdet	7
1.1. Erhvervsuddannelsesaftalen 2018.....	7
Kapitel 2. Udvalg til forenkling af beskrivelsessystemet	8
Kapitel 3. Det eksisterende beskrivelsessystem	10
3.1. Uddannelsesbekendtgørelse	11
3.2. Uddannelsesordning	11
3.3. Lokal undervisningsplan (LUP).....	14
Kapitel 4. Udfordringer i det eksisterende beskrivelsessystem	15
4.1. Uddannelsesbekendtgørelsen.....	17
4.2. Uddannelsesordningen	17
4.3. Den lokale undervisningsplan (LUP)	18
Kapitel 5. Udvalgets drøftelser af muligheder for forenklinger	19
5.1. Beskrivelse af beskrivelsessystemets formål og funktion	19
5.2. Mulige forenklinger	19
5.2.1. Forslag til forenklinger af uddannelsesbekendtgørelsen.....	22
5.2.2. Forslag til forenklinger af uddannelsesordningen	25
5.3.3. Forslag til kvalitetssikring af prøvebestemmelserne	26
5.3.4. Forslag til udvikling af praktikmål.....	27
5.4. Forslag til forenklinger af den lokale undervisningsplan.....	29
Kapitel 6. Udvalgets kommentarer til taksonomivejledning og skolenetværk	32
6.1. Taksonomivejledning	32
6.2. Skolenetværk.....	33
Bilag 1. Udvalgets sammensætning og medlemmer	35
Bilag 2. Møder og indhold.....	36

Resumé

I november 2018 indgik den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti aftalen: *"Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden"*. I aftalens kapitel 12 om afbureaukratisering, frihed og forenkling indgår et initiativ om forenkling af beskrivelsessystemet. Aftalepartierne var enige om, at det samlede beskrivelsessystem skal forenkles og afbureaukratiseres. Formålet er at få enklere og tydeligere mål for skolernes tilrettelæggelse af undervisningen.

Derfor iværksatte Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) et udvalgsarbejde med erhvervsskolerne og arbejdsmarkedets parter med henblik på at udarbejde forslag til et nyt forenklet styrings- og beskrivelsessystem for erhvervsuddannelserne. Udgangspunktet for arbejdet er, at den nuværende kompetencefordeling mellem skolerne, ministeriet og de faglige udvalg er uændret.

Afrapporteringen fra udvalget indeholder en beskrivelse af udvalgets kommissorium, af det eksisterende beskrivelsessystem, de udfordringer udvalget har drøftet samt udvalgets forslag til forenklinger.

Reglerne om erhvervsuddannelserne er komplekse og findes i blandt andet lov om erhvervsuddannelser, lov om erhvervsfaglig studentereksamen, bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, bekendtgørelse om grundfag m.v., bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser og uddannelsesbekendtgørelser for de enkelte uddannelser.

Udvalgets drøftelser har taget afsæt i en definition af beskrivelsessystemet, som omfatter de uddannelsesspecifikke regler og beskrivelser, dvs. uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordninger og lokale uddannelsesplaner.

Udvalgets drøftelser har vist, at det er vanskeligt at komme med forslag til et helt nyt beskrivelses- og styringssystem, som alle udvalgsmedlemmer kan blive enige om. Det hænger bl.a. sammen med, at det har været en forudsætning for arbejdet, at den nuværende kompetencefordeling mellem faglige udvalg, ministerium og skoler skulle fastholdes. Kompetencefordelingen mellem aktørerne er tæt knyttet til de opgaver, som henholdsvis skoler, ministerium og faglige udvalg er tillagt i de nuværende regler for beskrivelsessystemet. Derudover kan de forskellige uddannelser have forskellig praksis og ønsker til den måde, beskrivelsessystemet udformes. Udvalget har derfor afgivet sine anbefalinger under den præmis, at den nuværende struktur i beskrivelsessystemet fastholdes.

Udvalget har bl.a. drøftet, at erhvervsuddannelserne uddanner elever til et komplekst arbejdsmarked. Beskrivelsessystemet skal sikre en balance mellem stabilitet og fleksibilitet. Beskrivelsessystemet skal på den ene side sikre stabile nationale standarder, så elever ikke bindes til den region eller virksomhed, hvor uddannelsen påbegyndes. Samtidig er der behov for fleksibilitet for at rumme virksomheder i forskellige brancher, nye teknologier og forskellige tilrettelæggelsesforhold på den enkelte skole. Beskrivelsessystemet skal endvidere sikre, at undervisningen opfylder erhvervsuddannelsernes formålsparagraf (§1), herunder at uddannelsen bidrager til elevens personlige udvikling, karakterdannelse og faglige stolthed.

Udvalget har drøftet, at kompleksiteten i det eksisterende beskrivelsessystem i praksis kan gøre det vanskeligt at omsætte beskrivelserne til konkret undervisning, fordi skoler og undervisere skal forholde sig til mange forskellige dokumenter med beskrivelser af uddannelsen i henholdsvis uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordning og den lokale undervisningsplan, for at de kan udvikle et konkret undervisningsforløb.

Udvalget har drøftet udfordringer med, at overlap og evt. forskelle mellem beskrivelserne i henholdsvis uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner, forskelle i taksonomisk ramme på grund- og hovedforløb, samt forskelle i beskrivelsernes detaljeringsgrad på tværs af uddannelserne yderligere kan vanskeliggøre oversættelsen til konkrete undervisningsforløb.

På baggrund af udfordringerne foreslår udvalget forenklinger inden for og på tværs af de nuværende tre niveauer i beskrivelsessystemet: Uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner.

Udvalgets **samlede forslag til forenklinger af beskrivelsessystemet** fremgår af boksen nedenfor.

Forenklinger af uddannelsesbekendtgørelsen

Udvalget foreslår, at

- BUVM igangsætter og faciliterer en understøttende proces med de faglige udvalg for efter behov at udvikle beskrivelserne af kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelserne.
- Processen tilrettelægges i samarbejde med de faglige udvalg. Som udgangspunkt planlægges med 1-2 seminarer med de faglige udvalg. Fokus er på at dele faglige udvalgs gode praksisgode praksis for at beskrive mål, som er præcise for niveauet, og som er lette at læse og anvende for skolerne og virksomhederne. Seminarerne er et tilbud til de faglige udvalg. Den konkrete kvalitetssikring af den enkelte uddannelsesmål varetages særskilt med hvert enkelt udvalg.
- Processen skal understøtte, at kompetencemålene i bekendtgørelsen er klare og dermed lette at forstå for modtagerne.
- De uddannelsesspecifikke overgangskrav fra grundforløb til hovedforløb, der i de eksisterende uddannelsesbekendtgørelser er beskrevet ved viden, færdigheder og kompetencer, fremover alene beskrives ved kompetencemål, således at der opnås ensartethed i beskrivelsen af mål for grundforløbet og mål for hovedforløbet. Det betyder, at kravene til videns- og færdighedsmål i uddannelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, ophæves.
- Vidensmål, der ikke indgår i en kompetence, men bidrager til elevens uddannelse på anden vis, fx ved dannelse af faglig identitet, forståelse af historisk udvikling eller andet, kan fortsat beskrives. Sådanne enkeltstående vidensmål formuleres ved den handling, den omfattede viden skal komme til udtryk ved på samme måde, som det er tilfældet for kompetencemål på hovedforløbet.
- STUK med inddragelse af de faglige udvalg udarbejder forenklingerne af uddannelsesbekendtgørelsen, uddannelsesordningen og den lokale undervisningsplan for cirka 4-6 udvalgte uddannel-

ser.

- Erfaringerne med udarbejdelsen af forenklede uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner for de første 4-6 uddannelser vurderes med henblik på at overveje, om der er behov for at lave justeringer. Herefter igangsættes udarbejdelsen af forenklinger for de øvrige erhvervsuddannelser, når systemunderstøttelsen er udviklet.
- STUK afholder informationsmøder med de faglige udvalg, når implementeringen af forenklingerne af uddannelsesbekendtgørelser og uddannelsesordninger skal påbegyndes.

Forenklinger af uddannelsesordningen

Udvalget foreslår, at skabelonen for uddannelsesordningerne ændres, således at:

- De fire dokumenter, som den eksisterende uddannelsesordningen består af (tekstdokumentet, den lille fagoversigt, den udvidede fagoversigt og regnearket) erstattes af ét samlet dokument, der udgør en forenklet uddannelsesordning.
- Den forenklede uddannelsesordning indeholder beskrivelse af fag- og praktikmål med samme oplysninger som i det nuværende beskrivelsessystem.
- Der er en forside, hvor nødvendige oplysninger kan beskrives, herunder:
 - Tilknytning til uddannelsesbekendtgørelse, version og ikrafttrædelsesdato.
 - Afkortning af erhvervsuddannelse for voksne (euv).
 - Ændringer i uddannelsen, som er indført i den aktuelle version.
 - Evt. fag, som euv-elever ikke skal gennemføre.
 - Samlet varighed af valgfri specialefag samt evt. vilkår for valg af valgfri specialefag.
 - Varighed af valgfag.
 - Oversigt over fordeling af skole- og praktikperioder.
 - Evt. henvisning til censorvejledning efter det faglige udvalgs ønske
- Evt. kort information om forhold, som er helt særlige for den enkelte uddannelse og som ikke kan rummes hverken i uddannelsesbekendtgørelsen eller i censorvejledningen. Eksempler på sådanne informationer kan være aftaler om kørekort i mekanikeruddannelsen eller en euv-pakke, der er særlig for social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Udvalget foreslår, at:

- Bestemmelser i uddannelsesordningen, der bør have retsvirkning, skal beskrives i uddannelsesbekendtgørelsen. Det kan for eksempel være regler om prøvens varighed, tilladte hjælpemidler, lodtrækning, eksaminationsgrundlag, bedømmelsesgrundlag, bedømmelseskriterier, hvad der skal fremsendes til censor forud for prøven, om prøven er individuel eller en gruppeprøve samt vægtning af eventuelle delkarakterer.
- Øvrige informationer, som har betydning for bedømmelse, bør være beskrevet i censorvejledninger. Det gælder bl.a. præcisering af bedømmelseskriterier, der er specifikke for den konkrete prøve, udspecificering af materialer og udstyr, der skal indgå i prøven, samt elementer, som alle opgaver skal indeholde. Informationer om administrative forhold og proces bør indgå i det faglige udvalgs information af skolerne om afholdelse af svendepróven og udstedelse af svendebrev.
- BUVM iværksætter på baggrund af ovenstående en særskilt udviklingsproces, som har til formål efter behov at kvalitetssikre de eksisterende og udarbejde nye prøveregler i uddannelsesbekend-

gørelserne.

- Der nedsættes en følgegruppe med repræsentanter fra de faglige udvalg. Processen skal sikre, at følgende punkter er tydeligt beskrevet i § 6 i alle uddannelsesbekendtgørelser:
 - Prøvens forløb
 - Mål og krav
 - Eksaminationsgrundlag
 - Bedømmelsesgrundlag
 - Bedømmelseskriterier

Forenklinger af praktikmål

Udvalget foreslår, at:

- BUVM iværksætter en proces for udvikling af uddannelsernes praktikmål, så det bliver lettere for virksomhederne at læse, forstå og anvende, hvad de forpligter sig til at oplære eleverne i.

Processen foreslås tilrettelagt i samarbejde med de faglige udvalg. Som udgangspunkt planlægges med 1-2 seminarer med de faglige udvalg, hvor repræsentanter for virksomheder inviteres til at deltage.

Fokus er på udvikling af god praksis. Processen om de konkrete praktikmål tilrettelægges med hvert enkelt fagligt udvalg. De faglige udvalgs arbejde med praktikmålene kan som udgangspunkt følge det generelle arbejde med løbende ajourføring af uddannelserne.

Forenklinger af den lokale undervisningsplan (LUP)

Udvalget foreslår, at:

- Den lokale undervisningsplan fremover skal bestå af en enkel, overordnet beskrivelse af indholdet i de konkrete uddannelsesforløb, i den overordnede beskrivelse skal der være aktuelle links til den gældende bekendtgørelse og det tilknyttede dokument, hvor fagenes og uddannelserne mål er beskrevet.
- Beskrivelsen vil fortsat være skolens lokale dokumentation for undervisningen.
- Minimumskravene til LUP (beskrivelsen af undervisningen) fremover skal indeholde *tre hovedpunkter*:
 - *Læringsmål for undervisningen*. En overordnet beskrivelse af, hvad eleven forventes at kunne, når forløbet er afsluttet. Hvis skolen finder, at uddannelsens mål og fagmålene er tilstrækkeligt klart beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen og uddannelsesordningen til, at skolen kan tilrettelægge undervisningen, kan disse mål bruges som læringsmål.
 - *Indholdet i undervisningen*, herunder det planlagte faglige indhold, de teoretiske og praktiske opgaver, eleverne skal arbejde med, og hvordan undervisningen er planlagt helhedsorienteret, differentieret, tværfagligt og praksisrelateret.
 - *Evaluering og bedømmelse*. Såvel den løbende evaluering og feedback, som den afsluttende bedømmelse af fagene, herunder bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier.

Forslaget indebærer, at reglerne om LUP ændres, så det fremgår, at LUP som minimum skal indeholde ovenstående tre punkter.

- De punkter, der ikke længere skal indgå som en obligatorisk del af LUP, reguleres i andre regler i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, således at det fortsat fremgår, at skolen skal beskrive disse punkter, og at beskrivelsen skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.
- Der fastsættes nye regler i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, der sikrer, at skolernes ind-

dragelse af de lokale uddannelsesudvalg (LUU) er uændret for de elementer, der ved forenklingen tages ud af LUP.

- Kravene til forenklet LUP er minimumskrav. Det betyder, at hvis skolen og det lokale uddannelsesudvalg vurderer, at der er ønske om en uddybende beskrivelse af sammenhængen mellem læringsmål i skoleperioder og praktikperioder, kan dette indgå i LUP.

Endelig har udvalget givet følgende anbefalinger til det videre arbejde med taksonomivejledning og oprettelse af skolenetværk:

- Baggrundsnotatet om taksonomi og præstationsstandarder i erhvervsuddannelserne (bilag 64) kan med en mindre revision udgøre en taksonomivejledning.
- STUK afholder seminarer med fokus på anvendelse af praktikerklæringerne.
- De eksisterende skolenetværk bevares med respekt for deres forskellighed. STUK tager initiativ til oprettelse af skolenetværker i de uddannelser, hvor de ikke findes, og inviterer de faglige udvalg.
- STUK skal beskrive retningslinjer for, hvem der har tovholderfunktionen for disse netværk og hvordan de faglige udvalg inddrages,

Kapitel 1. Baggrund for udvalgsarbejdet

1.1. Erhvervsuddannelsesaftalen 2018

Følgende fremgår af EUD-aftalens kapitel 12:

”Forenkling af beskrivelsessystemet

Styringen af hver enkelt uddannelse fra formål og beskrivelse af kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelser til undervisning og læring på skoler er i dag en kompleks proces. Selv om uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner udarbejdes i et tæt samarbejde mellem faglige udvalg og skoler, kan det til tider være vanskeligt for skolerne at omsætte uddannelsesordninger til konkret undervisning.

Omvendt er skolerne afhængige af forholdsvis detaljerede beskrivelser af mål og indhold for at tilrettelægge undervisningen, ligesom sådanne er nødvendige for at sikre den nationale kompetence.

Aftaleparterne er derfor enige om, at:

- Det samlede beskrivelsessystem skal forenkles og afbureaukratiseres. Formålet er at få enklere og tydeligere mål for skolernes tilrettelæggelse af undervisningen. Derfor iværksætter Undervisningsministeriet et udvalgsarbejde med erhvervsskolerne og arbejdsmarkedets parter med henblik på at udarbejde forslag til et nyt styrings- og beskrivelsessystem for erhvervsuddannelserne. Udgangspunktet for arbejdet er, at den nuværende kompetencefordeling mellem skolerne, ministeriet og de faglige udvalg er uændret.

- Udvalgsarbejdet skal resultere i forslag til et nyt beskrivelses- og styringssystem, der sikrer, at den nationale kompetence i uddannelserne fastholdes, og at uddannelserne smidigt og hurtigt kan tilpasse ændringer i arbejdsmarkedets behov. Desuden skal det sikres, at beskrivelsesarbejdet i forhold til kompetencemål, fag og krav til bedømmelse etc. så vidt muligt er fælles for skolerne for at undgå dobbeltarbejde. Udvalgsarbejdet skal desuden komme med forslag til, hvordan der kan skabes større ensartethed mellem beskrivelserne af uddannelserne gennem anvendelse af fælles skabeloner og fælles rammer for detaljeringsniveau. Som grundlag for udvalgsarbejdet fastsætter Undervisningsministeriet minimumsvarigheder for de uddannelsesspecifikke fag. Intentionen er, at varigheden af hvert uddannelsesspecifikt fag i hovedforløbet, herunder de valgfrie specialefag, fastsættes med længst mulig varighed, dog minimum 1 uge. For hver erhvervsuddannelse bestemmer det faglige udvalg uddannelsens formål, varighed, struktur, overgangskrav fra grund- til hovedforløb, slutmål og afsluttende prøve samt de faglige mål for fagene inden for de generelle rammer. Arbejdet med skabeloner ændrer ikke denne arbejdsdeling. Undervisningsministeriet igangsætter udarbejdelsen af en taksonomisk vejledning, der systematisk beskriver niveauer og progression i elevernes læring. Vejledningen skal danne grundlag for en fælles taksonomi til beskrivelse af erhvervsuddannelserne, der skal anvendes i beskrivelsen af uddannelserne i den konkrete undervisningstilrettelæggelse og som nøgle til vurdering af elevens opnåede kompetencer.
- Der etableres erhvervsskolenetværk for de enkelte uddannelser. Skolenetværkene skal sikre et stærkere samarbejde mellem skolerne og udgøre en platform for dialogen og samarbejdet om udfyldelse af de undervisningsmæssige rammer, der er fastsat for fag og prøver i den enkelte uddannelse, så undervisningen har et mere ensartet afsæt og output overalt i landet. Skolenetværkene skal udføre deres arbejde i dialog med de faglige udvalg for at sikre den fælles forståelse af fagenes mål.”

Børne- og Undervisningsministeriet har fastsat minimumsvarighed på en uge for uddannelsesspecifikke fag, dog undtaget certifikatfag og certifikatlignende fag samt AMU-fag, som indgår i uddannelserne som valgfri specialefag. Minimumsvarigheden er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser og træder i kraft 1. juli 2020.

Kapitel 2. Udvalg til forenkling af beskrivelsessystemet

BUVM, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har som følge af EUD-aftalen iværksat et udvalgsarbejde med erhvervsskolerne og arbejdsmarkedets parter.

Udvalget har arbejdet ud fra følgende kommissorium (bilag 14):

”Udvalgsarbejdets mål og formål

Udvalgsarbejdet skal resultere i:

- *Forslag til et nyt beskrivelses- og styringssystem*
- *Forslag til hvordan der kan skabes større ensartethed mellem beskrivelserne af uddannelserne gennem anvendelse af fælles skabeloner og fælles rammer for detaljeringsniveau*

Formålet er, at:

- *Få enklere og tydeligere mål for skolernes tilrettelæggelse af undervisningen.*

Forslag til et nyt beskrivelses- og styringsystem skal opfylde følgende forudsætninger, der fremgår af aftalen:

- Sikre at den nuværende kompetencedeling mellem skoler, BUVM og faglige udvalg er uændret
- Sikre at den nationale kompetence i uddannelserne fastholdes
- Sikre at uddannelserne smidigt og hurtigt kan tilpasses ændringer i arbejdsmarkedets behov
- Sikre at beskrivelsesarbejdet i forhold til kompetencemål, fag og krav til bedømmelse etc. så vidt muligt er fælles for skolerne for at undgå dobbeltarbejde
- For hver erhvervsuddannelse bestemmer det faglige udvalg uddannelsens formål, varighed, struktur, overgangskrav fra grund- til hovedforløb, slutmål og afsluttende prøve samt de faglige mål for fagene inden for de generelle rammer. Arbejdet med skabeloner ændrer ikke denne arbejdsdeling.

Opgaver

Inspirationsdagen den 25. april 2019 og de indledende møder i april og maj skal bruges til at identificere og drøfte eventuelle udfordringer ved det nuværende beskrivelsessystem.

Drøftelserne kan tage udgangspunkt i eud-aftalen, hvor det fremgår, at initiativet om forenkling af beskrivelsessystemet har baggrund i følgende udfordringer:

- Styringen af hver enkelt uddannelse fra formål og beskrivelse af kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelser til undervisning og læring på skoler er i dag en kompleks proces.
- Selv om uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner udarbejdes i et nært samarbejde mellem faglige udvalg og skoler, kan det til tider være vanskeligt for nogle skoler at omsætte uddannelsesordninger til konkret undervisning.
- Omvendt er skolerne afhængige af forholdsvis detaljerede beskrivelser af mål og indhold for at tilrettelægge undervisningen, ligesom sådanne er nødvendige for at sikre den nationale kompetence.

Ministeriet forventer at igangsætte udarbejdelsen af en taksonomisk vejledning samt etablering af skolenetværk, efter at udvalgsarbejdet er afsluttet. Udarbejdelsen af en taksonomisk vejledning og etablering af skolenetværk indgår ikke i udvalgsarbejdet om forenkling af beskrivelsessystemet. Udvalget kan afgive bemærkninger til begge indsatser.

Møder

Der er afholdt en inspirationsdag den 25. april 2019 for udvalget og praktikere fra erhvervsskolerne og de faglige udvalg. Som følge af valget er de planlagte møder i april, maj og juni ikke afholdt. Børne- og Undervisningsministeriet har udarbejdet en revideret mødeplan, jf. rapportens bilag 2, som forudsætter, at fristen for udvalgsarbejdet forlænges til den 1. februar 2020.”

Udvalgets sammensætning

Udvalget er sammensat af medlemmer udpeget af Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Lederne (DEG-L) Danske SOSU-skoler, Danske Landbrugsskoler, Uddannelsesforbundet, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Dansk Arbejdsgiverforening DA.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fungerer som formand og sekretariat.

Se bilag 1 for liste over udvalgsmedlemmer.

Kapitel 3. Det eksisterende beskrivelsessystem

Erhvervsuddannelsernes indhold, struktur, tilrettelæggelse mv. reguleres gennem en række regler i love og bekendtgørelser, herunder bl.a. lov om erhvervsuddannelser, lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om erhvervsfaglig studentereksamen, bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, bekendtgørelse om grundfag m.v., bekendtgørelse om særlige gymnasiale fag til brug for erhvervsuddannelser, bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

Derudover reguleres hver af de 102 erhvervsuddannelser på følgende tre niveauer: Uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordning og lokal undervisningsplan (LUP).

Beskrivelsessystemet blev senest ændret ved en lovændring i 2007. Grundlaget herfor var bl.a. en rapport fra oktober 2006 fra Udvalget om fremtidssikring af erhvervsuddannelserne. Følgende fremgår af bemærkninger til L 73 forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser m.v.:

”Der er på en række områder inden for erhvervsuddannelserne en overdreven detaljstyring, og den nuværende detaljerede styring af undervisningens indhold og tilrettelæggelse skal erstattes af en højere grad af mål- og rammestyring og dermed bedre mulighed for lokal fleksibilitet og tilpasning.

Derfor etableres en ny administrativ styringsmodel, som er udtryk for et ønske om at skabe mere klarhed, mere enkelhed og om at undgå overlap i regler om - og rammer for - uddannelserne. Modellen bevarer grundlæggende parternes indflydelse på indholdet i uddannelserne og lægger op til, at kompetence og ansvar i forhold til udformning af regler mv. følges ad i højere grad end i dag samtidig med, at den nationale kompetence er sikret. I den nye model fastlægger ministeriet sammen med det faglige udvalg de overordnede rammer (i form af uddannelsesbekendtgørelsen), det faglige udvalg udmønter - efter høring af skolerne - rammerne (i form af uddannelsesordningen), og skolerne planlægger og beskriver i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg den konkrete undervisning (i form af lokale undervisningsplaner).”

”Forslaget til nyt stk. 4, indebærer, at regelsystemet suppleres med uddannelsesordninger, som skal konkretisere den enkelte uddannelses mål, struktur og indhold med hensyn til både skoleundervisningen og praktikuddannelsen. Som foreslået af Udvalget om fremtidssikring af erhvervsuddannelserne er det hensigten, at uddannelsesbekendtgørelserne i fremtiden skal være mindre detaljerede, og at uddannelsesordningerne skal afløse vejledningerne, men være mindre detaljerede end disse og rumme bedre muligheder for, at skolerne kan tilrettelægge og gennemføre uddannelserne i overensstemmelse med lokale muligheder og ønsker fra virksomheder og elever.”

Udvalgets drøftelser har taget afsæt i en definition af beskrivelsessystemet, som omfatter de uddannelsesspecifikke regler og beskrivelser, dvs. uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordninger og lokale uddannelsesplaner.

3.1. Uddannelsesbekendtgørelse

Uddannelsesbekendtgørelserne fastsætter regler for de enkelte uddannelser, herunder regler om uddannelsens navn, trin og specialer, formål, varighed, struktur, overgangskrav, kompetencemål, godskrivning og bedømmelse.

De faglige udvalg bestemmer indholdet i reglerne inden for rammerne af bl.a. lov om erhvervsuddannelser. Børne- og Undervisningsministeriet udsteder uddannelsesbekendtgørelserne. Reglerne om uddannelsesbekendtgørelserne findes i § 3 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

§ 3. De faglige udvalg bestemmer inden for de rammer, der følger af lov om erhvervsuddannelser og andre regler om erhvervsuddannelserne i almindelighed, herunder de årlige finanslove, indholdet i regler om uddannelserne med hensyn til:

- 1) navn og navne på uddannelsens specialer og trin,*
- 2) varighed, herunder varighed af grundforløbet 2. del, jf. dog § 12, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser, specialer og trin,*
- 3) struktur, herunder fordelingen på skoleundervisning og praktikuddannelse,*
- 4) kompetencemål for den enkelte uddannelse, som eleven skal opfylde ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet, jf. tillige stk. 2,*
- 5) kompetencemål, som eleven skal opfylde ved afslutningen af uddannelsen, herunder kompetencemål for specialer og trin,*
- 6) standardiserede hovedforløb for voksne,*
- 7) elevers fritagelse for skole- og praktikdele, jf. § 66 x, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser, og*
- 8) afsluttende prøver.*

3.2. Uddannelsesordning

I uddannelsesordningerne uddybes reglerne om uddannelsernes formål, struktur, bedømmelse, rammer, mv.

De faglige udvalg fastsætter uddannelsesordningerne i overensstemmelse med en skabelon, der offentliggøres af STUK. Uddannelsesordningerne har hjemmel i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser. STUK fører legalitetskontrol med indholdet af uddannelsesordningerne. Uddannelsesordningerne er ikke juridisk bindende og kan retskildemæssigt sammenlignes med vejledninger.

Før fastsættelse eller ændring af en uddannelsesordning, skal det faglige udvalg give de enkelte skoler, som er godkendt til at udbyde det pågældende hovedforløb, lejlighed til at udtale sig om udvalgets udkast til uddannelsesordning, herunder om skolens vurdering af hvorvidt uddannelsesordningen kan gennemføres inden for de økonomiske rammer for uddannelsen.

Hvis høringen giver anledning til bemærkninger, som det faglige udvalg ikke vil imødekomme, skal udvalget underrette STUK, som herefter træffer afgørelse om uddannelsesordningens indhold på det pågældende område.

Reglerne om uddannelsesordninger findes bl.a. i § 4 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

§ 4. Uddannelsesbekendtgørelsen, jf. § 3, suppleres med en eller flere uddannelsesordninger, der fastsættes af vedkommende faglige udvalg i overensstemmelse med en skabelon, der fastsættes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og offentliggøres i et elektronisk system, som stilles til rådighed af Styrelsen for IT og Læring.

Stk. 2. En uddannelsesordning skal afspejle kravene til den færdiguddannede arbejdskrafts kompetencer. Uddannelsesordningerne skal indeholde en uddybning af reglerne om uddannelsernes formål, struktur og rammer for undervisningens indhold, herunder angivelse af grundfagene, beskrivelser af mål og rammer for uddannelsesspecifikke fag i hovedforløbet og vejledende uddannelsestid for disse fag, sammenhængen mellem grundfag og den øvrige undervisning, praktikuddannelsen og dens sammenhæng med skoleundervisning samt bedømmelse af eleverne. Fagene skal være begrundet i uddannelsernes kompetencemål, herunder mål for innovative og internationale kompetencer. For eux-forløb, jf. § 1, stk. 6, gælder dog stk. 6.

Stk. 3. Uddannelsesordningerne skal indeholde undervisningsmål for relevante uddannelsesspecifikke fag på højere niveauer end de obligatoriske.

Stk. 4. For fag eller niveauer, som alene har videreuddannelsesperspektiv og derfor ikke er centrale for opnåelse af uddannelsens generelle eller erhvervsfaglige kernekompetencer, skal det angives i uddannelsesordningen, at elever kan erstatte faget eller niveauet med et andet fra uddannelsens fagrække.

Stk. 5. En uddannelsesordning skal endelig fastlægge, hvilke fag, herunder arbejdsmarkedsuddannelser, der kan vælges som valgfri specialefag af eleven og virksomheden med angivelse af mål og øvrige rammer for faget. De valgfri specialefag skal være begrundet i uddannelsens kompetencemål.

Stk. 6. For så vidt angår eux-forløb, jf. § 1, stk. 6, skal uddannelsesordningen gengive de krav til forløbet, der er fastsat i reglerne for den enkelte uddannelse, jf. § 4 i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v.

Stk. 7. Før uddannelsesordningen fastsættes eller ændres, skal det faglige udvalg give den enkelte skole, som er godkendt til at udbyde det pågældende hovedforløb, lejlighed til at udtale sig om udvalgets udkast til uddannelsesordning med henblik på inddragelse af skolernes vurdering af, hvorvidt uddannelsesordningen kan gennemføres inden for de økonomiske rammer for uddannelsen. Høringsperioden er mindst 4 uger.

Stk. 8. Giver høringen anledning til bemærkninger, som det faglige udvalg ikke vil imødekomme, skal udvalget underrette Undervisningsministeriet, som herefter træffer afgørelse om uddannelsesordningens indhold på det pågældende område.

Stk. 9. En uddannelsesordning kan tidligst revideres, når den har været gældende et år, og når det faglige udvalgs redegørelse til Undervisningsministeriet om behovet for revision af en uddannelse, jf. § 38, stk. 5, i lov om erhvervsuddannelser, kan begrunde ændringen, jf. dog stk. 10. Der kan løbende slettes, udskiftes eller tilføjes valgfri specialefag eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Stk. 10. En uddannelsesordning kan revideres uanset bestemmelsen i stk. 9, når andre myndigheder stiller ændrede krav til den færdiguddannedes kompetencer.

Stk. 11. En uddannelsesordning skal indeholde bestemmelser om, at skolerne kan fastsætte overgangsordninger for elever, der er under uddannelse i hovedforløbet ved uddannelsesordningens udstedelse.

Stk. 12. Undervisningsministeriet fører tilsyn, herunder legalitetskontrol, med de faglige udvalgs fastsættelse af uddannelsesordninger.

Den eksisterende uddannelsesordning består af fire dokumenter: 1) Tekstdokument, 2) lille fagoversigt, 3) udvidet fagoversigt og 4) regneark med informationer om fag- og praktikmål. De tre sidste dokumenter er forskellige visninger af de samme oplysninger fra det centrale økonomistyrings- og administrationssystem (CØSA). Tekstdokumentet indeholder dels en oversigt over fagene med de samme op-

lysninger som i fagoversigterne i CØSA, dels en tekstdel, der uddyber og forklarer bestemmelserne i uddannelsesbekendtgørelsen.

1) Tekstdokument indeholder følgende afsnit:

- Ikrafttrædelsesdato
- Ændringer i den aktuelle version
- Uddannelsens formål og struktur
- Uddannelsesforløb og fagoversigt
- Tilrettelæggelse af skoleundervisning og praktikuddannelse
- Bedømmelse og beviser mv.
- Oversigt over fag og praktikmål

2) Lille fagoversigt indeholder følgende informationer om fag og praktikmål:

- Fagnummer
- Titel
- Niveau
- Fagkategori
- Om faget/praktikmålet er bundet eller valgfrit
- Varighed
- Tilknytningsperiode
- Afkortning og varighed for erhvervsuddannelse for voksne (euv)

3) Udvidet fagoversigt indeholder følgende informationer om fag og praktikmål:

- Fagnummer
- Titel
- Fagniveau
- Fagkategori
- Om faget/praktikmålet er bundet eller valgfrit
- Tilknytningsperiode
- Afkortning af fag på euv
- Fagenes varighed
- Resultatform
- Mål

4) Regneark, som indeholder følgende informationer om fag og praktikmål:

- Hvilket speciale faget hører til
- Fagnummer
- Titel
- Niveau
- Varighed

- Fagkategori
- Om faget/praktikmålet er bundet eller valgfrit
- Startdato
- Hvilke elevtyper, faget er tilknyttet (ungdom, euv, eux og kombinationer deraf)
- Afkortning

3.3. Lokal undervisningsplan (LUP)

De lokale undervisningsplaner er skolernes dokumentation af undervisningen. LUP indeholder information om uddannelsens struktur, bedømmelse, pædagogisk, didaktisk og metodisk grundlag for undervisningen, indholdet i fag, lærerkvalifikationer, mv.

LUP udarbejdes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg og skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.

Reglerne om LUP findes i §§ 52 og 53, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

§ 49. Den lokale undervisningsplan fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg. Der udarbejdes undervisningsplaner for henholdsvis grundforløb og hovedforløb. Undervisningsplanen er skolens dokumentation af undervisningen og skal foreligge færdigudarbejdet inden skoleopholdets begyndelse. Eleverne skal gøres bekendt med undervisningsplanen, og den skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.

Stk. 2. Det påhviler skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg at følge behovet for fornyelse af undervisningsplanen og foretage fornøden revision.

Stk. 3. Den lokale undervisningsplan skal omfatte skolens eventuelle udbud af eux-forløb, jf. § 1, stk. 6, herunder en studieplan i medfør af lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v.

§ 50. *Den lokale undervisningsplan skal indeholde beskrivelse af følgende:*

- 1) Den nærmere struktur for skoleundervisningen og for vekselvirkningen mellem skoleundervisningen og praktikuddannelsen.*
- 2) Det pædagogiske, didaktiske og metodiske grundlag for undervisningens gennemførelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer og systematik for anvendelse af metoder og strategi til fremme af undervisningsdifferentiering.*
- 3) Indholdet i de fag og læringsaktiviteter, som skolen har opdelt undervisningen i. Det skal fremgå af beskrivelsen, hvilke mål eller delmål der indgår i læringsaktiviteten.*
- 4) Skolens tilbud om undervisning, der udfordrer elevernes faglige og studiemæssige kompetencer og det lokale arbejde med talentudvikling.*
- 5) Skolens tilbud om valgfag og påbygning samt retningslinjer for skolens vejledning i forbindelse hermed.*
- 6) Elevens arbejdstid for læringsaktiviteter, herunder projekter m.v. samt elevens hjemmearbejde, så det tydeligt fremgår, at kravene i § 17 og § 66, stk. 2, er opfyldt.*
- 7) Skolens bedømmelsesplan, herunder eksaminationsgrundlag og bedømmelsesgrundlag ved prøver, samt hvordan og hvornår den løbende og afsluttende bedømmelse foregår.*
- 8) Lærerkvalifikationer, ressourcer og udstyr, hvor reglerne om uddannelsen stiller specifikke krav hertil.*
- 9) Indholdet i skolepraktik samt praktikbedømmelse af elever i skolepraktik.*
- 10) Overgangsordninger ved ændring af den lokale undervisningsplan.*

Stk. 2. Den lokale undervisningsplan skal endvidere indeholde eller henvide til følgende:

- 1) Kriterier for skolens vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger ved udarbejdelse af elevens personlige uddannelsesplan og uddannelsesbog.*
- 2) Beskrivelse af skolens fremgangsmåde ved vurdering af elevens egnethed i forbindelse med skolepraktik, jf. § 116.*
- 3) Skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever i dimensionerede uddannelser.*
- 4) Skolens regler for eksamen, som skolen fastsætter i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser.*
- 5) Beskrivelse af tilrettelæggelsen af skolens samarbejde med det faglige udvalg, praktikvirksomheden og eleven om afholdelse af prøver og udstedelse af beviser.*
- 6) Skolens standarder for indhold og niveau i alle grundforløbsprøver, jf. § 25, stk. 6.*

Kapitel 4. Udfordringer i det eksisterende beskrivelsessystem

I eud-aftalen peges der på følgende udfordringer ved beskrivelsessystemet, som er grundlaget for udvalgsarbejdet med at udarbejde forslag til et nyt styrings- og beskrivelsessystem:

”Styringen af hver enkelt uddannelse fra formål og beskrivelse af kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelser til undervisning og læring på skoler er i dag en kompleks proces. Selv om uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner udarbejdes i et nært samarbejde mellem faglige udvalg og skoler, kan det til tider være vanskeligt for skolerne at omsætte uddannelsesordninger til konkret undervisning. Omvendt er skolerne afhængige af forholdsvis detaljerede beskrivelser af mål og indhold for at tilrettelægge undervisningen, ligesom sådanne er nødvendige for at sikre den nationale kompetence.”

Det fremgår også af eud-aftalen, at det er en forudsætning for udvalgsarbejdet, at de positive forhold ved beskrivelsessystemet, herunder den nationale standard og fleksibiliteten, bevares:

”Udvalgsarbejdet skal resultere i forslag til et nyt beskrivelses- og styringsystem, der sikrer, at den nationale kompetence i uddannelserne fastholdes, og at uddannelserne smidigt og hurtigt kan tilpasses ændringer i arbejdsmarkedets behov.”

Udvalget har på den baggrund drøftet en række centrale udfordringer i det eksisterende beskrivelsessystem:

Der er behov for balance mellem stabilitet og fleksibilitet i beskrivelsessystemet:

- Eud er en kompleks uddannelsesmodel, der uddanner til et komplekst arbejdsmarked, og er hvervskompetencer opnås via vekseluddannelse: Både via skole og praktik.
- Der er behov for at beskrivelsessystemet giver stabile nationale standarder, så elever ikke bindes til den region eller virksomhed, hvor uddannelsen påbegyndes.
- Samtidig er der behov for fleksibilitet for at rumme virksomheder i forskellige brancher, nye teknologier og forskellige tilrettelæggelsesforhold på den enkelte skole

Kompleksitet og variationen i den måde de enkelte uddannelser er beskrevet på (kompleksiteten på "tværs" af beskrivelsessystemet):

- Der er meget forskellig detaljeringsgrad i beskrivelsen af uddannelserne i uddannelsesbekendtgørelse og uddannelsesordning. I nogle uddannelser er der mange og detaljerede fag og mål, i andre

er der færre og mere overordnede mål. Medarbejdere på skolerne, der læser disse dokumenter for flere uddannelser, kan derfor opleve meget forskellige beskrivelser. Der er ligeledes stor forskel på, hvor præcise målene er formuleret, og hvor meget fortolkning der er nødvendig for at omsætte målene til undervisning og bedømmelse.

- Der er stor forskel på, hvor detaljeret skolerne har beskrevet punkterne i LUP i samme uddannelse. Det kan derfor være svært at gennemskue, om der er en tilstrækkelig national forståelse af indholdet i uddannelsen.
- Variationen i beskrivelsernes omfang: Det samlede omfang af de seks dokumenter er meget forskelligt, men for mange uddannelser meget stort. Der findes eksempler på, at læreren skal læse 2-300 sider for at have læst alle relevante uddannelsesspecifikke dokumenter og kan tilrettelægge sin undervisning og bedømmelse. Omfanget er ikke i sig selv en udfordring. Det er derimod de oversættelser, der kan være nødvendige for, at læreren kan omsætte beskrivelserne i dokumenterne til konkret undervisning (se næste afsnit om kompleksiteten ”på langs”)
- Variation i kvaliteten i beskrivelsen af uddannelsernes mål. Der er beskrevet mange gode og præcise mål, men der er også mange eksempler på såvel fag- som praktikmål, der er skrevet, så det er vanskeligt for skolerne og virksomhederne at forstå, hvad det er, de skal lære eleverne.
- En del fagmål er beskrevet på et niveau, der ikke er i overensstemmelse med den præstationsstandard, der er valgt for faget.

Kompleksitet imellem de tre niveauer (”på langs” af beskrivelsessystemet), dvs. den kompleksitet der kommer af, at der er overlap mellem beskrivelserne i uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordning og LUP:

Det kan være vanskeligt at omsætte beskrivelsessystemet til konkrete undervisningsforløb:

- Når skolerne/lærerne skal omsætte beskrivelserne til konkret undervisning, skal de forholde sig til mange forskellige dokumenter med beskrivelser af uddannelsen, for at de kan udvikle et konkret undervisningsforløb: Uddannelsesbekendtgørelse; uddannelsesordning; evt. drejebog (der ikke er en del af det formelle beskrivelsessystem); den lokale undervisningsplan. Der skal anvendes oplysninger om kompetencemål, fag, læringsmål mv., som hentes fra alle dokumenterne.
- Mange forhold er beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen, uddybet i uddannelsesordningen og omsat til undervisningsbeskrivelser i LUP. Nogle af elementerne bliver gentaget i dokumenterne, men ikke alle. Læseren er derfor nødt til at læse alle tre niveauer for at være sikker på at få alle informationer med, men kommer derved til at læse mange informationer gentagne gange.
- Der er mange dokumenter i beskrivelsessystemet (uddannelsesbekendtgørelsen, fire dokumenter i uddannelsesordningen og derefter LUP). Alligevel kan det være svært for skolerne/lærerne at forstå, hvad der præcist forventes af dem og svært at omsætte beskrivelserne til konkret undervisning og bedømmelse af eleven.
- Lærerne skal læse de mange dokumenter, skabe sig et samlet overblik og omsætte informationerne fra dokumenterne til undervisningsaktiviteter og bedømmelse. De samme informationer er ofte oversat først fra bekendtgørelsen til uddannelsesordningen, dernæst fra uddannelsesordning til LUP. Det store tekstmateriale, hvor de samme regler er uddybet og forklaret op til to gange, kan medføre store variationer i forståelsen og dermed skabe uensartethed i fortolkningen på skolerne inden for den samme uddannelse.
- Oversættelsen fra beskrivelserne til den konkrete undervisning kan derudover i mange tilfælde vanskeliggøres af, at beskrivelsen af kompetencemålene i uddannelsen kan være ”elastiske” og bre-

de, så de kan være vanskelige at ”oversætte” til den konkrete undervisning, og fordi der er mange dokumenter, som beskriver og fortolker kompetencemålene. Endelig anvendes der forskellig taksonomisk ramme på henholdsvis grund- og hovedforløb.

4.1. Uddannelsesbekendtgørelsen

Målene for grundforløbet, som eleven skal opfylde for at kunne blive optaget til skoleundervisningen i hovedforløbet (overgangskrav), er beskrevet i form af viden, færdigheder og kompetencer, jf. uddannelsesbekendtgørelsernes § 3, stk. 1, 2 og 3, mens målene for hovedforløbet alene er beskrevet i form af kompetencemål, jf. uddannelsesbekendtgørelsernes § 4.

Der er i nogle uddannelser fastsat mange mål både i form af kompetencemål for hovedforløbet og i form af overgangskrav fra grundforløb til hovedforløb. Overgangskravene indeholder mange gentagelser mellem videns-, færdigheds- og kompetencemål, fordi beskrivelsesformen medfører, at den viden og de færdigheder, der indgår i en kompetence, skal udspecificeres, se eksempel nedenfor.

Eksempel fra mureruddannelsens uddannelsesbekendtgørelse:

”Eleven skal have grundlæggende viden på følgende områder:

- *Fagligt relaterede tegninger, diagrammer og beskrivelser.”*

”Eleven skal have færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter:

- *Anvendelse af fagligt relaterede tegninger, diagrammer og beskrivelser ved hjælp af it.”*

”Eleven skal have kompetence til på grundlæggende niveau at kunne:

- *Læse fagligt relaterede tegninger, diagrammer og beskrivelser”*

4.2. Uddannelsesordningen

Uddannelsesordningen indeholder mange gentagelser dels af regler fra uddannelsesbekendtgørelsen, dels mellem de fire dokumenter i ordningen (tekstdokumenter, den lille fagoversigt, den udvidede fagoversigt og regnearket).

Oplysning om uddannelsens formål og struktur, uddannelsesforløb, fordeling mellem skole og praktikoplæring samt regler om bedømmelse og beviser fremgår også af uddannelsesbekendtgørelsen. Fagliter for forskellige elevtyper fremgår af alle fire dokumenter i uddannelsesordningen. Nogle oplysninger bliver gentaget i to eller flere af dokumenterne, mens nogle kun står i ét dokument. Læreren skal ofte læse en unødigt stor tekstmængde, bl.a. fordi de skal læse de samme informationer gentagne gange for at have læst alle nødvendige oplysninger. Læreren skal desuden oversætte informationerne for at omsætte dem til konkret undervisning.

4.3. Den lokale undervisningsplan (LUP)

Følgende udfordringer med den eksisterende LUP blev fremhævet på inspirationsdagen, hvor praktikerne fra skolerne og de faglige udvalg deltog sammen med udvalget:

- LUP fungerer ikke som det hjælpeværktøj, den burde være.
- Den nuværende skabelon for LUP er ikke med til at gøre uddannelserne bedre.
- LUP'erne bør gøres mere standardiserede, således at der er en bedre ensartethed.
- LUP fungerer ikke som støtte i dialogen mellem lærer og elev. Der er for meget kompleksitet – også i det sproglige.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har udarbejdet en statusrapport om LUP i 2017. I den anføres følgende opmærksomhedspunkter:

- LUP retter sig i dag mod mange forskellige målgrupper med mange forskellige behov. Dette forhold beskrives i rapporten som en hovedudfordring for LUP.
- LUP rummer mange forskellige temaer og bliver ofte meget lange, samtidig er det svært at finde relevante informationer.
- Der er stor forskel på skolernes praksis med hensyn til beskrivelsen af læringsaktiviteterne.
- Der er stor forskel på, hvordan arbejdet organiseres, og hvilket udbytte skolens lærere har af, at der findes lokale undervisningsplaner.
- LUP har ofte et omfang, hvor det er for tidskævende for medlemmerne af de lokale uddannelsesudvalg at gennemlæse dem i deres fulde udstrækning. På nogle skoler fortæller ledere, at de derfor fremlægger dele af den lokale undervisningsplan for udvalget på et møde, hvorefter medlemmerne godkender indholdet af LUP'en. På andre skoler godkender det lokale uddannelsesudvalg LUP'erne, uden at medlemmerne nødvendigvis har drøftet planen indgående.
- Det lokale uddannelsesudvalg (LUU) kan give skolerne indblik i branchernes behov og kan bidrage til at styrke koblingen mellem skole- og praktikperioder. Men flere uddannelsesledere peger på, at omfanget og kompleksiteten af LUP'erne stiller sig i vejen for en tæt inddragelse af de lokale uddannelsesudvalg i processen.

Der findes eksempler på LUP med et omfang på mellem 200 og 300 sider, og der findes eksempler på under 20 sider. Der må forventes en vis forskel, bl.a. fordi uddannelser med mange specialer har brug for beskrivelse af mange forløb i forhold til uddannelser med et enkelt speciale. EVA's evaluering peger dog også på andre forskelligheder, herunder hvor korte forløb skolerne beskriver. Nogle skoler beskriver små læringsforløb, andre skoler hele skoleforløb eller hele uddannelser.

Skolerne har skullet beskrive LUP i Elevplan i en årrække. Strukturen i Elevplan havde tre niveauer. Niveau 1 beskrev skolens fælles pædagogiske grundlag og andre forhold, som var fælles for hele skolen. Niveau 2 beskrev forhold, der var fælles for en afdeling, fx, bygge og anlæg eller fødevarer. Niveau 3 beskrev den konkrete undervisning i den enkelte uddannelse og på de specifikke forløb. En komplet udskrift af en LUP for en konkret uddannelse indeholdt alle tre niveauer, således at skolens pædagogisk-didaktiske grundlag og de fælles forhold for en afdeling blev gentaget i alle LUP'er. Læseren skulle derfor læse sig igennem meget fælles stof, inden denne kom til den egentlige beskrivelse af undervisningen.

Efter afskaffelsen af Elevplan kan skolerne vælge at opdele dokumentet på de tre niveauer, så LUP kan omfatte oplysninger om en enkelt uddannelse eller et enkelt forløb alene. De aktuelle regler om indholdet i LUP omfatter dog stadig forhold af mere administrativ karakter eller andre forhold, der ikke vedrører undervisningen direkte, fx beskrivelse af skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse i dimensionerede uddannelser og i skolepraktik.

Kapitel 5. Udvalgets drøftelser af muligheder for forenklinger

5.1. Beskrivelse af beskrivelsessystemets formål og funktion

Som en ramme for drøftelser af mulige forenklinger, har udvalget drøftet og været enige om, at beskrivelsessystemets formål og funktion kan beskrives som følger:

”Beskrivelsessystemet skal skabe de bedst mulige rammer for, at skolerne kan give eleverne en god undervisning, som skal sætte mål for elevens læring, og at praktikvirksomhederne kan give eleverne en god praktikuddannelse. Undervisningen er en delmængde af den samlede uddannelse, og der skal være ligestilling mellem uddannelse på skole og i praktik.

Beskrivelsessystemet fastsætter mål og rammer for erhvervsuddannelserne. Uddannelsesbekendtgørelsen, uddannelsesordningen og den lokale undervisningsplan udgør tilsammen styringsredskabet for undervisningen i uddannelserne. De centrale regler skal derfor fastsætte målene for undervisningen og de rammer, som skolerne kan udfolde undervisningen i.

Mål og rammer for en uddannelse skal sikre, at uddannelsen afspejler arbejdsmarkedets behov for kompetencer, at uddannelsen bidrager til deres personlige udvikling, karakterdannelse og faglige stolthed og i øvrigt opfylder erhvervsuddannelseslovens formålsparagraf (§ 1) samt at der er en ensartet national standard for uddannelsen. Derudover skal beskrivelsessystemet understøtte kvaliteten i uddannelsen og elevernes retssikkerhed. F.eks. skal eleven kunne se mål og indhold i uddannelsen. Inden for disse mål og rammer udfolder skolen den konkrete undervisning og bedømmelse.”

5.2. Mulige forenklinger

Udvalgets drøftelser har vist, at det er vanskeligt at komme med forslag til et helt nyt beskrivelses- og styringssystem, og samtidig fastholde udgangspunktet om, at den nuværende kompetencefordeling mellem skolerne, ministeriet og de faglige udvalg er uændret. Kompetencefordelingen mellem aktørerne er tæt knyttet til de opgaver, henholdsvis skoler, ministerier og faglige udvalg er tillagt i de nuværende regler for beskrivelsessystemet. Således fremgår det også af aftaleteksten, at det faglige udvalg for hver uddannelse bestemmer uddannelsens formål, varighed, struktur, overgangskrav fra grund til hovedforløb, slutmål og afsluttende prøve samt de faglige mål for fagene inden for de generelle rammer.

I forlængelse heraf har udvalget drøftet forslag til forenklinger inden for rammerne af det eksisterende beskrivelsessystem. Udgangspunktet for drøftelserne har derfor været at fastholde den nuværende struktur, således at uddannelsesbekendtgørelsen, uddannelsesordninger samt lokale undervisningsplaner bevares.

Det fremgår af aftaleteksten, at udvalgsarbejdet skal komme med forslag til, hvordan der skabes større ensartethed mellem beskrivelserne af uddannelserne gennem anvendelse af fælles skabeloner og fælles rammer for detaljeringsniveau.

Udvalgets drøftelser har taget udgangspunkt i, at det er vigtigt at fastholde en national standard for uddannelserne, samtidig med at der også skal være fleksibilitet for skolens lokale tilrettelæggelse, og at beskrivelsessystemet viser den enkelte uddannelses "DNA".

Med udgangspunkt i de udfordringer, der er beskrevet i kapitel 4, har udvalget både drøftet mulighederne for større ensartethed på tværs af uddannelserne og muligheder for at forenkle beskrivelsessystemets tre niveauer, således at den samme information kun bør fremgå af ét dokument, og det samlede omfang reduceres til et minimum uden at der mistes information.

Udvalgets forslag til forenkling på de tre niveauer i beskrivelsessystemet, uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordning og lokal undervisningsplan, er beskrevet hver for sig i de følgende afsnit. Tabel 1 herunder viser det samlede forslag til forenklinger.

Tabel 1. Oversigt over det samlede beskrivelsessystem efter den foreslåede forenkling

	Uddannelsesbekendtgørelsen	Uddannelsesordningen	Den lokale undervisningsplan (LUP)
Dokumenternes indhold efter forslagene	<ul style="list-style-type: none"> - Formål og opdeling - Varighed - Overgangskrav fra grundforløb til hovedforløb <ul style="list-style-type: none"> o Kompetencemål o Grundfag o Certifikater og lign. - Kompetencemål for hovedforløbet - Godskrivning - Afsluttende prøve <ul style="list-style-type: none"> o Prøvens forløb o Udvalgte mål o Eksaminationsgrundlag o Bedømmelsesgrundlag o Bedømmelseskriterier - Ikrafttrædelse og overgangsregler 	<ul style="list-style-type: none"> - Uddannelsens fag beskrives med følgende forhold: <ul style="list-style-type: none"> o Navn o Mål o Fagnummer o Varighed o Fagkategori o Om faget er bundet eller valgfrit o Standardafkortning for euv. o Resultatformer - Uddannelsens praktikmål beskrives med følgende forhold: <ul style="list-style-type: none"> o Navn o Mål o Nummer o Fagkategori 	<ul style="list-style-type: none"> - LUP udgør skolens dokumentation af undervisningen og indeholder følgende punkter: <ul style="list-style-type: none"> o Læringsmål for undervisningen – kan være fagets mål o Indhold i undervisningen, herunder helhedsorientering, differentiering, tværfaglighed og praksisrelaterede

	- Bilag 1 – kriterier for godskrivning	<ul style="list-style-type: none"> ○ Om praktikmålet er bundet eller valgfrit ○ Resultatform - Tekstfelt/forside med korte faktuelle informationer, herunder <ul style="list-style-type: none"> ○ Tilknytning til uddannelsesbekendtgørelse, version og ikrafttrædelsesdato. ○ Afkortning af erhvervsuddannelse for voksne (euv) ○ Ændringer i uddannelsen, som er indført i den aktuelle version ○ Evt. fag, som euelever ikke skal gennemføre ○ Samlet varighed af valgfri specialefag samt evt. vilkår for valg af valgfri specialefag ○ Varighed af valgfag ○ Skematisk oversigt over fordeling af skole- og praktikperioder ○ Evt. kort information, som er særlig for den enkelte uddannelse. 	<ul style="list-style-type: none"> ring. ○ Evaluering og bedømmelse og kriterier herfor (løbende feedback og afsluttende bedømmelse)
Ændringer ifølge forslaget	- Mål for viden og færdigheder ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb skrives sammen med kompetencemålene.	<ul style="list-style-type: none"> - Fire dokumenter (tekstdokument, lille fagoversigt, udvidet fagoversigt og regneark) er samlet til ét dokument. - Gentagelser fra regler og internt i dokumentet er undgået. - Bestemmelser om prøver, der bør have retsvirkning, flyttes til uddannelsesbekendtgørelsens § 6. - Øvrige bestemmelser om prøver flyttes til censorvejledning. 	<ul style="list-style-type: none"> - LUP fokuseres på beskrivelsen af, hvordan uddannelsens mål omsættes til undervisning og bedømmelse. - Skolen skal fortsat varetage de punkter, der tages ud af LUP. Beskrivelserne skal være tilgængelige på skolens hjemmeside. - Der fastsættes nye regler i bekendtgørelse om erhvervs-

			uddannelser, der sikrer, at inddragelsen af det lokale uddannelsesudvalg (LUU) er uændret for de elementer, der ved forenklingen tages ud af LUP.
Hvori består forenklingen?	- Beskrivelsesformen for grundforløb og hovedforløb bliver ens.	- Uddannelsesordningen består af ét dokument i stedet for fire. - Mange oversættelser og gentagelser undgås, så hver information er beskrevet én gang. - Processen ved revision af uddannelsesordningen bliver enklere, fordi det faglige udvalg ikke skal vedligeholde de to faglister, der i det eksisterende system findes i hhv. tekstdokumentet og fagtilknytningerne. Såvel selve skriveprocessen som legalitetstjekket med BUVM bliver derved enklere.	- LUP får ét fokus – skolens dokumentation af undervisningen. - LUP får én hovedmålgruppe, som er lærere og ledere, der skal planlægge og udføre undervisningen. - Fokuseringen af LUP kan understøtte samarbejdet mellem skole og LUU om beskrivelsen af undervisningen.

5.2.1. Forslag til forenklinger af uddannelsesbekendtgørelsen

a) *Beskrivelse af formål og kompetencemål i hovedforløbet*

En uddannelse er beskrevet ved en formålsbestemmelse i uddannelsesbekendtgørelsens § 1. Formålet er foldet ud i en række kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelsens § 4.

Kompetencemålene er realiserede i en række fagmål og praktikmål i uddannelsesordningen. Der er den meget nære sammenhæng mellem de to beskrivelsesniveauer, at kompetencemål og formål skal være opfyldt, når fagenes mål og praktikmålene er nået, og fagene er bestået.

Opfyldelsen af uddannelsens formål og kompetencemålene sker således ved opfyldelse af målene for uddannelsens fag. Alle mål for de enkelte fag fremgår af uddannelsesordningen. I uddannelsesordningen skal alle kompetencemål fra bekendtgørelsen være dækket ind af fag- og/eller praktikmål. Kompetencemålene kan derfor betragtes som en mellemregning mellem formål og fag-/praktikmål, og der bør være fuldt overlap mellem kompetencemål og fagmål/praktikmål.

På den baggrund har udvalget drøftet, om uddannelsesbekendtgørelsen kan forenkles ved at præcisere uddannelsens formål, så formålet beskriver den faglærtes samlede faglighed, og at lave en henvisning til fagenes mål og praktikmålene i uddannelsesordningen. Dermed kan kompetencemålene undværes, da de automatisk skal være opfyldt, når fagenes mål er nået.

Det er udvalgets vurdering, at kompetencemålene i uddannelsesbekendtgørelsen skal fastholdes. Udvalget vurderer, at en udvidet formålsbestemmelse og henvisning til fagenes mål på den ene side vil være en forenkling, da lærerne kun skal forholde sig til ét sæt mål. På den anden side vil det medføre en række andre vanskeligheder. Udvalget bemærker at:

- Kompetencemålene beskriver uddannelsens samlede faglighed, den vil være svær at aflæse ud fra summen af mål i de enkelte fag.
- Der kan være forhold, som er beskrevet i kompetencemålene, som ikke er målsat noget fag, fordi de har mere karakter af dannelse (f.eks. mål om samarbejdsevner) som ikke kan adresseres i fagmål, men derimod adresseres i tilrettelæggelsen af undervisningen.
- I det eksisterende system er det kompetencemålene, der udgør grundlaget for den afsluttende prøve (svendeprøve, fagprøve eller andet), og uden kompetencemål skal grundlaget for prøven beskrives et andet sted.
- Indplaceringen af uddannelserne i Den danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring (DKLL) og i European Qualification Frame (EQF) er foregået ved en ”best fit” vurdering af indholdet i uddannelsernes kompetencemål. Indplaceringer kan foretages uden kompetencemål, men det vil være mere kompliceret at foretage og forklare indplaceringen, hvis den skal baseres på summen af fagenes mål.
- Det vil give et ”umoderne” signal internationalt, hvis uddannelserne ikke mere skal beskrives ved det samlede læringsudbytte i form af kompetencer.

Udvalget foreslår, at:

- Der ikke ændres i beskrivelsen af hovedforløbets kompetencemål. Derved opnås ensartethed i bekendtgørelsens beskrivelse af mål i uddannelsen, idet der vil være fastsat et sæt kompetencemål for grundforløbet og et sæt kompetencemål for hovedforløbet.

b) Ensartethed i målbeskrivelser på tværs af uddannelserne

I forlængelse af ovenstående har udvalget har drøftet udfordringerne med forskelligheder i beskrivelserne af formål og kompetencemål ”på tværs af uddannelserne”, og om der bør være større ensartethed.

Udvalget foreslår, at:

- Der ikke indføres begrænsninger af muligheder for at fastsætte mål, da det er vigtigt at rummeligheden bevares af hensyn til uddannelsernes forskellighed og egenart.
- BUVVM igangsætter og faciliterer en understøttende proces med de faglige udvalg for efter behov

at udvikle beskrivelserne af kompetencemål i uddannelsesbekendtgørelserne.

- Processen tilrettelægges i samarbejde med de faglige udvalg. Som udgangspunkt planlægges med 1-2 seminarer med de faglige udvalg. Fokus er på at dele faglige udvalgs gode praksis for at beskrive mål, som er præcise for niveauet, og som er lette at læse og anvende for skolerne og virksomhederne. Seminarerne er et tilbud til de faglige udvalg. Den konkrete kvalitetssikring af den enkelte uddannelsesmål varetages særskilt med hvert enkelt udvalg.
- Processen skal understøtte, at kompetencemålene i bekendtgørelsen er klare og dermed lette at forstå for modtagerne.

Udvalget har endvidere drøftet mulighederne for at kvalitetssikre fagmålene i uddannelsesordningen og sikre, at de er i overensstemmelse med den præstationsstandard, som det faglige udvalg har valgt for faget. Og endelig er der drøftet kvalitetssikring af praktikmålene i uddannelsesordningen, således at praktikmålene er lette at forstå, også for de virksomheder, som stiller praktikpladser til rådighed, så de kan omsættes til konkret læring i virksomheden. Se afsnit 5.3 om uddannelsesordningen.

c) Ensartet beskrivelse af mål for grundforløbet og mål for hovedforløbet

Udvalget har derudover drøftet muligheder for forenklinger af beskrivelser af de uddannelsesspecifikke overgangskrav fra grund- til hovedforløb.

På hovedforløbet beskrives målene som kompetencekrav. Ved eud-reformen i 2015 blev det indført, at overgangskravene fra grundforløb til hovedforløb, som de faglige udvalg fastsætter, skulle formuleres som mål for henholdsvis viden, færdigheder og kompetencer. En gennemlæsning af målene i uddannelsesbekendtgørelserne viser, at dette har medført en stor grad af gentagelser, hvor det er beskrevet, at eleven skal have viden om, færdigheder i og kompetencer i det samme emne.

Der findes dog også vidensmål, der ikke indgår i et kompetencemål, men bidrager til elevens uddannelse på anden vis, f. eks ved dannelse af faglig identitet, forståelse af historisk udvikling eller andet. Se eksempler i boksen nedenfor.

Eksempel fra stenhuggeruddannelsen:

- *Eleven kan redegøre for hovedlinjerne i dansk bygningshistorie og -stil og klassiske forbilleder*

Eksempel fra landbrugsuddannelsen:

- *Eleven kan anvende fremmedsprog og inddrage viden om relationer mellem det nationale og internationale marked, europæisk og international politik og kulturens betydning i forhold til landbrugsfaglige problemstillinger.*

Udvalget foreslår, at:

- De uddannelsesspecifikke overgangskrav fra grundforløb til hovedforløb, der i de eksisterende uddannelsesbekendtgørelser er beskrevet ved viden, færdigheder og kompetencer, fremover alle beskrives ved kompetencemål, således at der opnås ensartethed i beskrivelsen af mål for grundforløbet og mål for hovedforløbet. Det betyder, at kravene til videns- og færdighedsmål i uddannelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og 3, ophæves.
- Vidensmål, der ikke indgår i en kompetence, men bidrager til elevens uddannelse på anden vis, f. eks. ved dannelse af faglig identitet, forståelse af historisk udvikling eller andet, kan fortsat beskrives. Sådanne enkeltstående vidensmål formuleres ved den handling, den omfattede viden skal komme til udtryk ved på samme måde, som det er tilfældet for kompetencemål på hovedforløbet.

5.2.2. Forslag til forenklinger af uddannelsesordningen

Udvalget har drøftet om uddannelsesordningen kan forenkles, så den kan rummes i ét dokument, der omfatter alle oplysninger. En forenklet uddannelsesordning kan erstatte de fire dokumenter i den eksisterende uddannelsesordning (tekstdokument, lille fagoversigt, udvidet fagoversigt samt regneark).

Hvis de fire dokumenter samles i ét dokument, kan mange sideres gentagelser i den eksisterende uddannelsesordning undgås. Udvalget har drøftet dels det samlede forslag, dels de foreslåede forenklinger i hvert dokument.

Baggrunden for drøftelsen var en tekstanalyse af gentagelser og overlap, dels mellem uddannelsesordningen og uddannelsesbekendtgørelsen, dels imellem de fire dokumenter i uddannelsesordningen. Derefter blev det overvejet, hvor den konkrete information, som fremgik flere steder, skulle bevares, og hvor den kunne undværes, uden at flytte kompetence. Ved at informationer slettes eller flyttes, kan de centrale informationer stå i ét dokument.

En forenklet uddannelsesordning kan bestå af et dokument, der primært består af beskrivelse af fag og praktikmål. Faglisten kan være suppleret af en kort forside, som angiver de nødvendige oplysninger som supplement til fagene.

Dermed kan det eksisterende tekstdokument i uddannelsesordningen afskaffes. Tekstdokumentets indhold findes i stort omfang allerede i andre dokumenter. Oplysninger om uddannelsens formål og struktur, varigheder og forløbstyper fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen er fastsat dels i hovedbekendtgørelsens regler, dels i fagmål og praktikmål, som bevares i den forenklede uddannelsesordning.

Udvalget har drøftet den eksisterende oversigt i uddannelsesordningen over fordelingen af skole- og praktikperioder, som flere i udvalget vurderer har en central betydning blandt andet i forhold til at skabe overblik over uddannelsen.

Det eksisterende tekstdokument indeholder endvidere lister over fag og praktikmål med oplysninger, der i fuldt omfang er gentaget i fagoversigterne i det centrale økonomistyrings- og studieadministrative system (CØSA), og som fortsat vil indgå i fuldt omfang i den forenkledede uddannelsesordning. Listerne beskriver mål, navn, nummer, varighed, niveau, fagkategori, om faget er bundet eller valgfrit, tilknytningsperiode, afkortning for euv samt resultatformer. Disse informationer er således bevaret i forslaget.

Umistelige faktuelle informationer, som for eksempel fremgår af det eksisterende tekstdokument, er i forslaget bevaret på forsiden af samledokumentet.

Samlet set indebærer forenklingen, at omfanget af det materiale, læreren skal læse for at kunne tilrettelægge sin undervisning, begrænses, uden at læreren mister den nødvendige information.

i

Udvalget foreslår, at skabelonen for uddannelsesordningerne ændres, således at:

- De fire dokumenter, som den eksisterende uddannelsesordningen består af (tekstdokumentet, den lille fagoversigt, den udvidede fagoversigt og regnearket) erstattes af ét samlet dokument, der udgør en forenklet uddannelsesordning
- Den forenkledede uddannelsesordning indeholder beskrivelse af fag- og praktikmål med samme oplysninger som i det nuværende beskrivelsessystem.
- Der er en forside, hvor nødvendige oplysninger kan beskrives, herunder:
 - Tilknytning til uddannelsesbekendtgørelse, version og ikrafttrædelsesdato.
 - Afkortning af erhvervsuddannelse for voksne (euv)
 - Ændringer i uddannelsen, som er indført i den aktuelle version
 - Evt. fag, som euv-elever ikke skal gennemføre
 - Samlet varighed af valgfri specialefag samt evt. vilkår for valg af valgfri specialefag
 - Varighed af valgfag
 - Oversigt over fordeling af skole- og praktikperioder
 - Fag, som alene har videreuddannelsesperspektiv, og som elever kan erstatte med et andet fag fra uddannelsens fagrække
 - Evt. henvisning til censorvejledning efter det faglige udvalgs ønske
 - Evt. kort information om forhold, som er helt særlige for den enkelte uddannelse, og som ikke kan rummes hverken i uddannelsesbekendtgørelsen eller i censorvejledningen. Eksempler på sådanne informationer kan være aftaler om kørekort i mekanikeruddannelsen eller en euv-pakke, der er særlig for social- og sundhedsassistentuddannelsen.

5.3.3. Forslag til kvalitetssikring af prøvebestemmelserne

Regler om prøver er beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsens § 6. Reglerne er for nogle uddannelsers vedkommende uddybet i uddannelsesordningens tekstdokument.

Følgende fremgår af § 11, stk. 3, i bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser: ”Det faglige udvalg kan til brug for censorerne (skuemestrene) udarbejde en censorvejledning. Uddannelsesinstitutionen skal have kopi af censorvejledningen til brug for eksaminator.”

Beskrivelser af bedømmelse og beviser i uddannelsesordningen er i dag vejledende. Udvalget har drøftet, at informationer om disse forhold, der bør have retsvirkning, skal reguleres i bekendtgørelsen. Det kan for eksempel være: Prøvens varighed, tilladte hjælpemidler, lodtrækning, eksaminationsgrundlag, bedømmelsesgrundlag, bedømmelseskriterier, hvad der eventuelt skal sendes til censor forud for prøven, om prøven er individuel eller en gruppeprøve samt vægtning af eventuelle delkarakterer.

Øvrige informationer, som har betydning for bedømmelse, bør være beskrevet i for eksempel censorvejledninger, herunder præcisering af bedømmelseskriterier, der er specifikke for den konkrete prøve, udspecificering af materialer og udstyr, der skal indgå i prøven samt elementer, som alle opgaver skal indeholde. Informationer om administrative forhold og proces bør indgå i det faglige udvalgs information af skolerne om afholdelse af svendepróven og udstedelse af svendebrev.

Se bilag 70 med eksempler på, hvor tekst om prøver fra punkt 6 i uddannelsesordningen kan findes efter forslaget.

Udvalget foreslår, at:

- Bestemmelser i uddannelsesordningen, der bør have retsvirkning, skal beskrives i uddannelsesbekendtgørelsen. Det kan for eksempel være regler om prøvens varighed, tilladte hjælpemidler, lodtrækning, eksaminationsgrundlag, bedømmelsesgrundlag, bedømmelseskriterier, hvad der skal fremsendes til censor forud for prøven, om prøven er individuel eller en gruppeprøve samt vægtning af eventuelle delkarakterer.
- Øvrige informationer, som har betydning for bedømmelse, bør være beskrevet i censorvejledninger. Det gælder bl.a. præcisering af bedømmelseskriterier, der er specifikke for den konkrete prøve, udspecificering af materialer og udstyr, der skal indgå i prøven, samt elementer, som alle opgaver skal indeholde.
- Informationer om administrative forhold og proces bør indgå i det faglige udvalgs information af skolerne om afholdelse af svendepróven og udstedelse af svendebrev.
- BUVM iværksætter på baggrund af ovenstående en særskilt udviklingsproces, som har til formål efter behov at kvalitetssikre de eksisterende og udarbejde nye prøveregler i uddannelsesbekendtgørelserne.
- Der nedsættes en følgegruppe med repræsentanter fra de faglige udvalg. Processen skal sikre, at følgende punkter er tydeligt beskrevet i § 6 i alle uddannelsesbekendtgørelser:
 - Prøvens forløb
 - Mål og krav
 - Eksaminationsgrundlag
 - Bedømmelsesgrundlag
 - Bedømmelseskriterier

5.3.4. Forslag til udvikling af praktikmål

Uddannelsesordningen indeholder også praktikmål, der er mål for elevernes oplæring i virksomhederne i praktikdelen af uddannelserne.

Det blev aftalt i ”Trepartsaftale fra august 2016 om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser”, at der skulle igangsættes et afbureaukratiseringsprojekt på praktikpladsområdet. Arbejdet blev sat i gang med et afbureaukratiseringsseminar den 11. maj 2017 med deltagelse af

skolelederforeningerne, faglige udvalg, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt elevorganisationer. Seminaret blev gennemført som syv workshops, hvor deltagerne efterfølgende fik mulighed for at kommentere på opsamlingerne. Deltagerne fik i december 2017 en samlet orientering om det videre arbejde. Som en del af opfølgningsen blev der igangsat et arbejde med at gøre de faglige udvalgs krav til og procedurer for godkendelse af praktikvirksomheder mere enkle og overskuelige, så flere virksomheder ønskede at blive godkendt som praktiksted. På STUK og REU's fælles seminar den 6. september 2018 med de faglige udvalg blev det foreslået at beskrive praktikmålene i uddannelserne, så de er lettere at forstå for virksomheder, der ønsker at blive godkendt. STUK sendte den 21. september 2018 et resumé af seminaret. Se bilag 71.

Udvalget har blandt andet på den baggrund drøftet, hvordan praktikmål kan beskrives tydeligere, så det bliver lettere for virksomhederne at forstå, hvad de har forpligtet sig til, når de oplærer en erhvervsuddannelseselev. Udvalget har også ønsket, at praktikmålene får mere vægt i det samlede beskrivelsessystem. Udvalget har ikke udarbejdet konkrete forslag, men har bl.a. bemærket følgende:

- Uddannelserne er så forskellige, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at lægge for mange begrænsninger eller krav om ensartethed på beskrivelserne, men der er brug for en kvalitetssikring, hvor de faglige udvalg sikrer, at målene er klare og lette at forstå for virksomhederne.
- Praktikmål skal være formuleret, så det fremgår tydeligt, hvad eleven skal kunne efter oplæringen.
- Praktikmål er nødt til at være mere fleksible end fagmål, fordi elevens oplæring skal kunne tilpasses forskellige virksomhedens arbejdsområder.
- Eleven tilegner sig anden læring end den, der er fastsat i praktikmålene, f. eks. faglig identitet, forståelse af arbejdspladskulturen, samarbejdsforhold mv.
- Det er praktikerklæringernes opgave at sikre sammenhængen mellem skoleundervisningen og praktikop læringen. Praktikmålene kan med fordel indarbejdes i arbejdet med praktikerklæringerne.
- Praktikmålene skal være så konkrete, at de faglige udvalg kan vurdere, om en virksomhed kun kan opnå delvis godkendelse.
- Praktikmål skal både kunne substituere, komplementere og selvstændigt supplere skolemål, men det skal være tydeligt, hvornår det er tilfældet.
- Brede praktikmål med stor mulighed for fortolkning går på kompromis med den nationale standard for uddannelsen.
- Praktikmålene skal være formuleret, så de kan forstås af de virksomheder, som uddannelsen retter sig mod.
- Praktikmålene indgår i godkendelsen af virksomheder som praktikvirksomheder.

Udvalget foreslår, at:

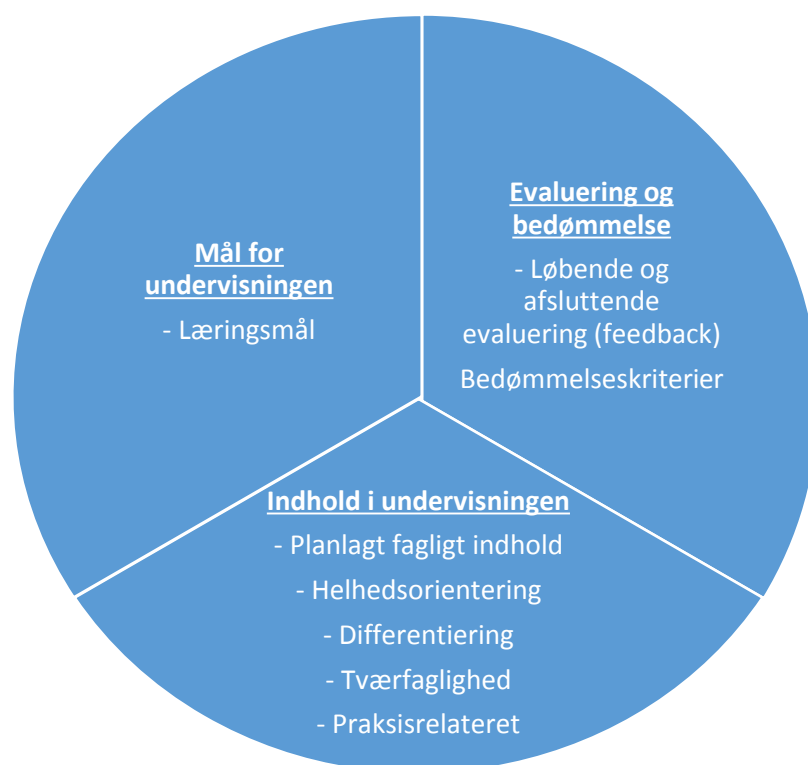
- BUVVM iværksætter en proces for udvikling af uddannelsernes praktikmål, så det bliver lettere for virksomhederne at læse, forstå og anvende, hvad de forpligter sig til at oplære eleverne i.
- Processen foreslås tilrettelagt i samarbejde med de faglige udvalg. Som udgangspunkt planlægges med 1-2 seminarer med de faglige udvalg, hvor repræsentanter for virksomheder inviteres til at deltage. Fokus er på udvikling af god praksis. De faglige udvalgs arbejde med praktikmålene kan som udgangspunkt følge det generelle arbejde med løbende ajourføring af uddannelserne.

5.4. Forslag til forenklinger af den lokale undervisningsplan

Det har været en forudsætning for udvalgets drøftelser af LUP, at § 52 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser fastholdes. Det fremgår bl.a. af § 52, at den lokale undervisningsplan fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg. Forslaget om forenklet LUP ændrer ikke ved det lokale uddannelsesudvalgs rolle i forhold til LUP, som er den samme som ved udarbejdelsen og ændringer af den eksisterende LUP.

Udvalget har drøftet mulighederne for en forenkling af LUP, hvor den nuværende LUP erstattes af minimumskrav til LUP. Minimumskravene består af en beskrivelse af undervisningen, der omfatter tre overordnede forhold, der er centrale for kvaliteten på alle skoler: 1) Mål for undervisningen, 2) indhold i undervisningen samt 3) evaluering og bedømmelse. Målet er at få enklere og tydeligere mål for skolerens tilrettelæggelse af undervisningen. Dermed fokuseres LUP på kernefagligheden. Forenklingen af LUP er illustreret i figur 1 nedenfor.

Figur 1: Grafisk illustration af indholdet i en forenklet LUP

Udvalget har drøftet, at en forenklet, kortere LUP vil gøre det lettere for både lærere og elever at se og forstå det konkrete undervisningsforløb. LUP kan dermed også fungere som udgangspunkt for en dia-

log om undervisningen, både mellem lærer og elev/forældre og mellem skolen og andre interessenter. LUP vil fortsat fungere som den lokale dokumentation for undervisningen. Udvalget har desuden drøftet mulighederne for, at en forenklet LUP med fokus på undervisningens indhold kan fremme dialogen mellem skolerne og LUU.

Minimumskravene til en forenklet LUP vil betyde, at LUP fokuseres på undervisningens indhold og gennemførelse.

Forslaget indebærer, at reglerne om LUP i § 53 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser revideres. De elementer, som efter forslaget ikke skal indgå i den undervisningsbeskrivelse, der erstatter den nuværende LUP, skal fortsat varetages af skolen, men ikke indgå i undervisningsbeskrivelsen.

Følgende punkter i den eksisterende LUP vil efter forslaget ikke være obligatoriske i LUP, men kan indgå, hvis skolen og det lokale uddannelsesudvalg ønsker det:

- Den nærmere struktur for skoleundervisningen og for vekselvirkningen mellem skoleundervisningen og praktikuddannelsen.
- Retningslinjer for skolens vejledning i forbindelse med valg af valgfag og påbygning.
- Elevens arbejdstid for læringsaktiviteter, herunder projekter m.v. samt elevens hjemmearbejde.
- Lærerkvalifikationer, ressourcer og udstyr, hvor reglerne om uddannelsen stiller specifikke krav hertil.
- Indholdet i skolepraktik samt praktikbedømmelse af elever i skolepraktik.
- Overgangsordninger ved ændring af den lokale undervisningsplan.

Derudover er der en række punkter, som LUP efter de nuværende regler i § 53, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser kan indeholde, men som den også kan henvise til:

- Kriterier for skolens vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger ved udarbejdelse af elevens personlige uddannelsesplan og uddannelsesbog.
- Beskrivelse af skolens fremgangsmåde ved vurdering af elevens egnethed i forbindelse med skolepraktik
- Skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever i dimensionerede uddannelser.
- Skolens regler for eksamen, som skolen fastsætter i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser.
- Beskrivelse af tilrettelæggelsen af skolens samarbejde med det faglige udvalg, praktikvirksomheden og eleven om afholdelse af prøver og udstedelse af beviser.
- Skolens standarder for indhold og niveau i alle grundforløbsprøver.

Størstedelen af disse punkter er allerede reguleret via andre regler i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser eller i erhvervsuddannelsesloven. Se eksempler nedenfor.

Den nærmere struktur for skoleundervisningen og vekselvirkningen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse er reguleret i § 18 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:

§ 18. Skolen skal foretage en pædagogisk og økonomisk hensigtsmæssig tilrettelæggelse af skoleundervisningen og kan give uddannelsen en lokal tilpasning, som skolen udvikler i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg og de konkrete praktikvirksomheder. Erhvervsuddannelse for voksne (evu) skal tilrettelægges med en fagdidaktik og pædagogik,

der er tilpasset voksne.

LUU's indflydelse på forhold vedr. skolepraktik er endvidere omfattet af § 120 i samme bekendtgørelse:

Stk. 3. De lokale uddannelsesudvalg for de hovedforløb som praktikcenteret udbyder med skolepraktik, danner et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg, jf. dog stk. 4. Praktikcenterudvalget rådgiver institutionens bestyrelse.

Praktikcenteret stiller sekretariatsbistand til rådighed for udvalget.

LUU's indflydelse på valg af valgfag fremgår af § 41 i erhvervsuddannelsesloven:

Stk. 2. Skolens afgørelse om valgfag af lokal betydning, jf. § 27, træffes efter indstilling fra uddannelsesudvalget.

Den lokale undervisningsplan udgør skolens dokumentation for undervisningen. Læreren, der skal undervise efter planen, er derfor den primære målgruppe. Beskrivelsen af LUP'en vil kunne læses af andre, herunder elever, forældre og virksomheder.

Udvalget foreslår, at:

- Den lokale undervisningsplan fremover skal bestå af en enkel, overordnet beskrivelse af indholdet i de konkrete uddannelsesforløb. I den overordnede beskrivelse skal der være aktuelle links til den gældende bekendtgørelse og det tilknyttede dokument, hvor fagenes og uddannelserne mål er beskrevet.
- Beskrivelsen vil fortsat være skolens lokale dokumentation for undervisningen.
- Minimumskravene til LUP (beskrivelsen af undervisningen) fremover skal indeholde *tre hovedpunkter*:
 - a) *Læringsmål for undervisningen*. En overordnet beskrivelse af, hvad eleven forventes at kunne, når forløbet er afsluttet. Hvis skolen finder, at uddannelsens mål og fagmålene er tilstrækkeligt klart beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen og uddannelsesordningen til, at skolen kan tilrettelægge undervisningen, kan disse mål bruges som læringsmål.
 - b) *Indholdet i undervisningen*, herunder det planlagte faglige indhold, de teoretiske og praktiske opgaver, eleverne skal arbejde med, og hvordan undervisningen er planlagt helhedsorienteret, differentieret, tværfagligt og praksisrelateret.
 - c) *Evaluering og bedømmelse*. Såvel den løbende evaluering og feedback, som den afsluttende bedømmelse af fagene, herunder bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier.

Forslaget indebærer, at reglerne om LUP ændres, så det fremgår, at LUP som minimum skal indeholde ovenstående tre punkter.

- De punkter, der ikke længere skal indgå som en obligatorisk del af LUP, reguleres i andre regler i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, således at det fortsat fremgår, at skolen skal beskrive disse punkter i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg, og at beskrivelsen skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.
- Der fastsættes nye regler i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, der sikrer, at skolernes inddragelse af de lokale uddannelsesudvalg (LUU) er uændret for de elementer, der ved forenklingen tages ud af LUP.
- Kravene til forenklet LUP er minimumskrav. Det betyder, at hvis skolen og det lokale uddannelsesudvalg vurderer, at der er ønske om en uddybende beskrivelse af sammenhængen mellem

læringsmål i skoleperioder og praktikperioder, kan dette indgå i LUP.

5.5. Forslag til proces for implementering af forslag til forenklinger

Udvalget foreslår, at:

- STUK med inddragelse af de faglige udvalg udarbejder forenklingerne af uddannelsesbekendtgørelsen, uddannelsesordningen og den lokale undervisningsplan for cirka 4-6 udvalgte uddannelser.
- Erfaringerne med udarbejdelsen af forenkledede uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordninger og lokale undervisningsplaner for de første 4-6 uddannelser vurderes med henblik på at overveje, om der er behov for at lave justeringer. Herefter igangsættes udarbejdelsen af forenklinger for de øvrige erhvervsuddannelser, når systemunderstøttelsen er udviklet.
- STUK afholder informationsmøder med de faglige udvalg, når forenklingen af uddannelsesbekendtgørelser og uddannelsesordninger skal påbegyndes.

Kapitel 6. Udvalgets kommentarer til taksonomivejledning og skolenetværk

6.1. Taksonomivejledning

Følgende fremgår af EUD-aftalen: *"Undervisningsministeriet igangsætter udarbejdelsen af en taksonomisk vejledning, der systematisk beskriver niveauer og progression i elevernes læring. Vejledningen skal danne grundlag for en fælles taksonomi til beskrivelse af erhvervsuddannelserne, der skal anvendes i beskrivelsen af uddannelserne, i den konkrete undervisningstilrettelæggelse og som nøgle til vurdering af elevens opnåede kompetencer"*.

Taksonomiramme og præstationsstandarder har til formål at understøtte kvaliteten i følgende forhold:

- Fælles forståelse af niveauet for et fag eller mål
- Beskrivelse af slutmålet for undervisningen (præstationsstandard)
- Beskrivelse af progression - fra ingenting til det, eleven skal ende med at kunne (læring)
- Beskrivelse af bedømmelseskriterier
- Kriterier for realkompetencevurdering

Udvalget har afgivet nedenstående kommentarer til den videre proces:

- Drøftelsen af, hvad der ligger i en taksonomisk beskrivelse, er frugtbar til at kvalitetssikre mål og niveauer.
- Beskrivelserne af niveauerne i den danske kvalifikationsramme for livslang læring (DKLL) er ikke egnede til at beskrive mål og fag efter, fordi de er meget overordnede. Hvis de skal blive operationelle som taksonomiramme, skal de præciseres meget.
- DKLL må ikke blive normerende for formulering af mål og fag. Uddannelserne er indplaceret efter best fit princippet, hvorved fagene er indplaceret på det niveau, hvor uddannelsens mål har mest tyngde. Princippet indebærer, at der kan være fag eller mål på andre niveauer end det, som uddannelsen er indplaceret i, hvilket fortsat skal være en mulighed.

- Grundfagene skal også fremover beskrives i overensstemmelse med den måde, de bliver beskrevet på i resten af uddannelsessystemet.
- Taksonomiske rammer kan have en anden funktion i praktikmålene end i fagmålene.
- Udvalget anbefaler, at baggrundspapiret (bilag 64) med få ændringer bliver til en taksonomivejledning.
- Det kan være en inspiration til arbejdet med beskrivelse af præstationsstandarder at se på andre landes praksis, f. eks. Tyskland.

I forlængelse af drøftelserne af taksonomisk ramme drøftede udvalget kort praktikerklæringen og afgav følgende bemærkninger:

- Praktikerklæringerne bør foreligge elektronisk, så de altid kan tilgås af elev, virksomhed og skole. Den elektroniske model skal dog være så fleksibel, at de meget forskellige udformninger, som de faglige udvalg har valgt at give deres praktikerklæring, herunder logbøger, kan rummes.
- Logbogen, som i en række uddannelser udgør praktikerklæringen, bør følge med uddannelsesaftalen, når denne bliver indgået. Så modtager virksomheden den altid, og der bliver opmærksomhed på den, når kontrakten bliver underskrevet.
- Virksomhederne skal udstede en praktikerklæring ved afslutningen af en praktikperiode. Praktikerklæringen udstedes til eleven og til skolen jf. § 92 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Der eksisterer mange gode logbøger og andre praktikerklæringer med fine muligheder for at beskrive, hvor eleven er kommet til i sin progression, og som er gode værktøjer til at sikre sammenhængen mellem praktikuddannelsen og skoleundervisningen. Der er dog udfordringer i forhold til, om de bliver brugt.
- Det er ønskeligt, at STUK afholder et seminar for skoler og faglige udvalg om, hvordan det kan sikres, at de eksisterende redskaber anvendes og understøtter sammenhængen mellem skole og praktik og dermed elevens læring.

6.2. Skolenetværk

Følgende fremgår af EUD-aftalen: *"Der etableres erhvervsskolenetværk for de enkelte uddannelser. Skolenetværkene skal sikre et stærkere samarbejde mellem skolerne og udgøre en platform for dialogen og samarbejdet om udfyldelse af de undervisningsmæssige rammer, der er fastsat for fag og prøver i den enkelte uddannelse, så undervisningen har et mere ensartet afsæt og output overalt i landet. Skolenetværkene skal udføre deres arbejde i dialog med de faglige udvalg for at sikre den fælles forståelse af fagenes mål.*

Der findes allerede forskellige former for netværk på erhvervsskolerne f. eks.

- Netværk som faciliteres af de faglige udvalg. Deltagerne kan både være ledere og lærere.
- Netværk for faglærere i en eller nærtbeslægtede uddannelser.
- Netværker for grundfagslærere.
- Eksamensnetværk, som fordeler censorer.
- Ledernetværk

Ud over netværk, som er tilknyttet de enkelte uddannelser eller uddannelsesområder, findes der netværk om tværgående emner, fx. netværk om realkompetencevurdering og euv.

Udvalget har anbefalet følgende til det videre arbejde med etablering af skolenetværk:

- Alle skoler, der ikke har eksisterende netværk, opfordres til deltagelse i årlige erhvervsskolenetværk med andre skoler om de enkelte uddannelser eller uddannelsesområder.
- Ved uddannelser der ikke har skolenetværk, tager BUVM initiativ til et opstartsmøde, hvor rammerne om skolernes fremtidige netværksarbejde fastlægges. BUVM inviterer de faglige udvalg.
- Det aftales med det faglige udvalg for den enkelte uddannelse, , hvordan LUU inddrages og hvordan resultatet af netværksmøderne kan indgå i skolens samarbejde med LUU om skolens konkrete gennemførelse af uddannelsen. Der blev dog også udtrykt ønske om, at STUK beskriver retningslinjer for, hvem der har tovholderfunktion, og hvordan det faglige udvalg inddrages.
- Erhvervsskolenetværkene beslutter selv indholdet i netværksmøderne. Netværkene kan fx drøfte indholdet i de nye LUP (se afsnit 5.4.) dvs. læringsmål, evaluering, bedømmelse og prøver samt indhold i undervisningen

Udvalget har derudover følgende kommentarer til den videre proces med etablering af skolenetværk:

- De eksisterende netværk, som er mange og forskelligartede, skal fortsætte.
- Netværkene skal bero på frivillighed, ellers lever de ikke.
- Hvis der oprettes nye skolenetværk, evt. på foranledning af BUVM, skal de faglige udvalg også inviteres med til dialog, jf. den politiske aftale.

Bilag 1. Udvalgets sammensætning og medlemmer

Udpeget af FH:

- Morten Smistrup, FH
- Trine Rasmussen, Dansk Metal
- Claus Eskesen, 3F
- Christoffer Jørgensen, HK
- Charlotte Netterstrøm, FOA
- Lars Espersen, El-forbundet

Udpeget af DA:

- Karina Beg Poulsen, DA
- Birgitte Winge, DI
- Kelvin Strømsholt, Tekniq
- Jesper Juul Sørensen, Dansk Byggeri

Udpeget af Uddannelsesforbundet:

- Gry Søgaard, Uddannelsesforbundet
- Henrik Dyrby Mogensen

Udpeget af DEG-L:

- Morten Emborg, TEC
- Tanja Bundesen, NEXT

Udpeget af Danske SOSU-skoler:

- Michael Kümmel, Danske SOSU-skoler
- Maria Dyhrberg Rasmussen, Randers Social- og Sundhedsskole

Udpeget af Danske Landbrugsskoler:

- Lotte Bistrup Ipsen, Bygholm Landbrugsskole

STUK (formand og sekretariat)

- Maria Nørby
- Helle Kristensen
- Elsebeth Pedersen
- Michael Ørum Henriksen
- Pia Jørgensen

Bilag 2. Møder og indhold

Møder	Mødedatoer	Emner
1.	25. april 2019 kl. 9.30-10.30	Sættemøde
	25. april 2019 kl. 10.45–14.30	Inspirationsdag
2.	17. september 2019 kl. 8-10	Drøftelse af de væsentligste udfordringer i det eksisterende system og drøftelse af forenklinger af beskrivelsessystemet
3.	22. oktober 2019 kl. 8-10	Drøftelse af beskrivelsessystemets formål og funktion samt forslag til forenklinger af beskrivelsessystemet med fokus på uddannelsesbekendtgørelse og uddannelsesordning
4.	19. november 2019 kl. 8-13	Fortsat drøftelse af forslag til forenklinger af beskrivelsessystemet. Uddannelsesbekendtgørelse, uddannelsesordning og lokal undervisningsplan. Drøftelse af praktikmål.
5.	19. december 2019 kl. 8-10 Mødet blev udsat til den 14. januar	Drøftelse af rapportudkast Bidrag til arbejdet med taksonomivejledning og skolenetværk
6.	14. januar 2020 kl. 8-10	Drøftelse af rapportudkast Bidrag til arbejdet med taksonomivejledning og skolenetværk
7.	23. januar 2020 kl. 9-11	Endelig drøftelse af udkast til udvalgets rapport med forslag til forenklinger